

Attityder om psykisk ohälsa påverkar individens välfärd

Socialstyrelsen har [2018 genomfört en studie](#) med fokus på kunskap och attityder till personer med psykisk sjukdom. Den visar bland annat att en fjärdedel av den vuxna befolkningen är negativt inställda till att arbeta med en person med psykisk sjukdom och en femtedel är negativt inställda till att bo nära någon som lever med psykisk sjukdom

Det är av största vikt att psykisk ohälsa lyfts fram i den offentliga debatten eftersom det är ett ökande problem i samhället, särskilt bland unga.

Resultaten från Socialstyrelsens rapport visar även att:

- Kvinnor har generellt mer positiva attityder till personer med psykisk sjukdom än vad män har. Kvinnor är överlag mer positiva till sociala kontakter med dessa personer och har också större kunskaper än män om psykiska sjukdomar.
- Personer med högskoleutbildning har mer positiva attityder jämfört med personer som saknar högskoleutbildning
- Personer som har någon form av erfarenhet av psykisk sjukdom, egen eller andras har mer positiva attityder till personer med psykisk sjukdom. De är även mer positiva till umgänge med personer med psykisk sjukdom.
- Äldre personer har en mer vidsynt inställning till integrering av personer med psykisk sjukdom i samhället än yngre personer.

Jämfört med en motsvarande undersökning 2014 finns det för befolkningen i stort en statistiskt säkerställd försämring vad gäller kunskaper om psykisk sjukdom.

Att bedöma om ovanstående är ett "bra" resultat respektive vad som är en "lämplig" eller "tillräcklig" nivå av kunskap, attityder och beteenden är naturligtvis komplicerat, men vi

har i alla fall möjligheten att ställa följande viktiga fråga: *Är de nivåer av kunskaper, attityder och beteenden som denna undersökning visar acceptabla, eller visar de en situation som kräver ytterligare åtgärder?*

Frågor kring psykisk sjukdom är i mångt och mycket av etisk, moralisk, kulturell och politisk karaktär, men faktum är att åsikter får konsekvenser – inte minst för möjligheterna till en fullvärdig social integration av personer med psykiska sjukdomar. Förutsättningarna för att personer med en psykisk sjukdom ska kunna återhämta sig förändras när en stor andel av befolkningen inte stödjer en full integration kring så basala livsförhållanden som bostad och arbete. På detta sätt finns det en koppling mellan attityder och beteenden på samhällsnivå och förutsättningarna för jämlik välfärd på individnivå.

Jag befinner mig i den olyckliga benägenheten att jag i vissa andras ögon inte tycks fungera normalt. Jag har diagnosen bipolär sjukdom. Bipolaritet, som tidigare kallades manodepressivitet, förknippas ofta med pendlingen mellan en manisk, euforisk period och dess motpol depression. Med rätt inställning av mediciner kan jag dock framgångsrikt reglera sjukdomen.

Vi med psykisk ohälsa, med diagnoser och som ibland är inlagda på "psyket" är inte farliga. Människor är inte perfekta. En del av oss är lite kantstötta, lite defekta och inte så bra på sociala relationer, men vårt värde som människor är intakt.

*Thomas Thomasson, Malmö
med diagnosen bipolär sjukdom*